ตำนานเรื่องพระโคพระแก้วและอิทธิพลที่มีต่อการรับรู้ของชาวกัมพูชาต่อชาวไทย

นายกิมลี หงวน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา (สหสาขาวิชา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2549 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	INFLUENCE ON THE CAMBODIAN PEOPLE' S
	PERCEPTION OF THE THAIS
Ву	Mr. Kimly Ngoun
Field of Study	Southeast Asian Studies
Thesis Advisor	Klairung Amratisha, Ph.D.
	ne Graduate School, Chulalongkorn University in Partial uirements for the Master's Degree
	Dean of the Graduate School fessor M.R. Kalaya Tingsabadh, Ph.D.)
THESIS COMMITTE	
(Assistant Pro	fessor Theera Nuchpiam, Ph.D.)
Klairu	ng Annatisla Thesis Advisor
(Klairung Am	
Sur	7 Plnh Member
· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	deephasook, Ph.D.)

Thesis Title THE LEGEND OF PREAH KO PREAH KEO AND ITS

กิมลี หงวน: ตำนานเรื่องพระโคพระแก้วและอิทธิพลที่มีต่อการรับรู้ของชาวกัมพูชาต่อชาวไทย (THE LEGEND OF PREAH KO PREAH KEO AND ITS INFLUENCE ON THE CAMBODIAN PEOPLE'S PERCEPTION OF THE THAIS) อ.ที่ปรึกษา: อ.ดร. ใกล้ร่ง อามระดิษ, 181 หน้า

ประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างกัมพูชาและไทยถูกกำหนดด้วยสงครามและความขัดแย้งเป็ นหลักสงครามส่งผลให้เกิดการทำลายล้างและการเคลื่อนย้ายประชาชนและทรัพย์สมบัติของฝ่ายที่พ่ายแพ้ ไปส่บ้านเมืองของฝ่ายที่ได้รับชัยชนะชาวกัมพชาสร้างตำนานเรื่องพระโคพระแก้วขึ้นเพื่ออธิบายเหตุการ ณ์ประวัติศาสตร์หลายเหตุการณ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเข้ายึดครองราชธานีกัมพูชาโดยชาวสยามตำนานเรื่อ งนี้สะท้อนภาพลักษณ์ของชาวไทยในด้านลบในยุดใหม่ชนขึ้นนำชาวกัมพูชาได้ใช้ตำนานเรื่องนี้ในการป ลุกสำนึกความเป็นชาติและในการอธิบายผลของเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่มีต่อสถานการณ์ปัจจุบันของป ระเทศนอกจากนั้นเรื่องพระโคพระแก้วยังมีอิทธิพลต่อการก่อตัวของการรับรู้ของชาวกัมพุชาในปัจจุบันเ กี่ยวกับชาวไทยวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ2ประการประการแรกคือม่งศึกษาการรับรัของชา วกัมพูชาต่อชาวไทยตามที่ปรากฏในตำนานฉบับต่างๆอย่างไรก็ดีการรับรู้ของชาวกัมพูชาที่ศึกษานี้มีอาจ นับได้ว่าเป็นตัวแทนของการรับรู้ของชาวกัมพชาในอดีตทั้งหมดหากแต่เป็นเพียงการรับรู้ของชนชื้นผู้นำ และผู้แต่งตำนานฉบับต่างๆเท่านั้นวัตถประสงค์ประการที่สองคือม่งศึกษาอิทธิพลของตำนานที่มีต่อการรั บรู้เกี่ยวกับชาวไทยของหนุ่มสาวชาวกัมพชาในพนมเปญที่ได้รับการศึกษา

การศึกษาพบว่าตำนานเรื่องพระโคพระแก้วทุกฉบับเสนอภาพโดยทั่วไปของคนไทยในเชิงลบค นไทยถูกมองว่ามีนิสัยขอบรถรานทะเยอทะยานและมีเล่ห์เหลี่ยมเป็นต้นตำนานแสดงให้เห็นว่าเมืองไทยไ ด้นำพระโกพระแก้วซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสันติภาพและความเจริญมั่งคั่งไปจากกัมพชาดังนั้นเมืองไทยจึง ถูกมองว่าเป็นต้นเหตุของความเสื่อมของกัมพูชาการศึกษายังชี้ให้เห็นว่าในยุคปัจจุบันตำนานเรื่องนี้จะไ ด้รับความนิยมและมีอิทธิพลเมื่อใดก็ตามที่เกิดความตึงเครียดทางการเมืองระหว่างทั้งสองประเทศผู้นำเข มรในช่วงปลายทศวรรษที่1950และต้นทศวรรษที่1960ได้เผยแพร่ตำนานเรื่องนี้เมื่อความสัมพันธ์ระหว่ างกัมพูชาและไทยอยู่ในภาวะหมางเมินในยุคหลังสังเกตได้ว่ามีการพิมพ์ตำนานเรื่องนี้ฉบับใหม่ๆออกมา เมื่อความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศมีปัญหาหรือเมื่อกัมพูชาพยายามจะรับมือกับการไหล่บ่าเข้ามาของวั ฒนธรรมต่างประเทศการศึกษายังพบว่าหนุ่มสาวชาวพนมเปญที่ได้รับการศึกษาในปัจจุบันมีการรับรัต่อ ชาวไทยทั้งในด้านบวกและด้านลบอย่างไรก็ตามการรับร้ในด้านลบของพวกเขาก็ไม่ได้เป็นผลมาจากตำ นานเรื่องนี้มากนักแต่มาจากปัจจัยร่วมสมัยมากกว่าสิ่งนี้แสดงให้เห็นอิทฮิพลที่เสื่อมคลายของตำนานเรื่อ งนี้หนุ่มสาวชาวกัมพูชาที่ได้รับการศึกษาบางคนเห็นว่าคนไทยเป็นคนฉลาดและทำงานหนักแต่บางคนก็ มีการรับรู้ต่อคนไทยในด้านลบซึ่งเป็นผลมาจากการสอนประวัติศาสตร์ข่าวสารเกี่ยวกับการรุกล้ำดินแดน และพฤติกรรมของคนไทยบางคนเป็นต้นสิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่ายังขาดความเข้าใจระหว่างประชาชนทั้งส องประเทศอยุ่มาก

สาขาวิชา: เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

ปีการศึกษา: 2549

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา <u>ลีกล้าง กลงเ</u>ราง

4889566520: MAJOR SOUTHEAST ASIAN STUDIES KEY WORDS: PREAH KO PREAH KEO/ PERCEPTION/ CAMBODIAN PEOPLE/ THE THAIS.

KIMLY NGOUN: THE LEGEND OF PREAH KO PREAH KEO AND ITS INFLUENCE ON THE CAMBODIAN PEOPLE'S PERCEPTION OF THE THAIS. THESIS ADVISOR: KLAIRUNG AMRATISHA, PhD., 181 pp.

The history of Cambodian-Thai relations was marked by war and conflicts. War resulted in the destruction and the movement of people and wealth from the defeated country to the victorious one. The Cambodians composed a legend called Preah Ko Preah Keo to explain the historical events involving the subsequent captures of their capitals by the Siamese. The legend portrayed the Thai in negative images. In the modern time, the story has been used by Cambodian elites to raise national consciousness and to explain the past historical legacy on the country's contemporary situation. Moreover, the story also has an influence on the way Cambodian people at present form their perception of Thai people. Therefore, the thesis has two main objectives. First, it aims at studying Khmer people's perception of the Thais as reflected in the various versions of the legend. However, this perception did not represent Khmer people's perception in the past as a whole. It was simply the perception of Khmer leaders and the authors of the legend. Second, the thesis intends to study the influence of the legend on the contemporary perception of young educated Cambodian people in Phnom Penh of Thai people.

Findings suggest that all versions of the Legend of Preah Ko Preah Keo portrayed Thai people more or less negatively. The Thais were perceived as invasive, ambitious, tricky etc. The story showed that Thailand had taken Preah Ko and Preah Keo, the symbols of peace and prosperity, from Cambodia. Therefore, the former was also considered as the cause of the decline of the latter. Findings also indicate that in the modern time the legend was popular and influential when there occurred political tension between both countries. The story was promoted by Cambodian leaders in the late 1950s and early 1960s when Cambodian-Thai relations were strained. In later periods, it is also observed that new versions of the legend have been published when there were difficult relations between both countries or when Cambodia attempted to counter the flow of foreign influence. The results also show that young educated Cambodian people in Phnom Penh at present have both positive and negative perceptions of Thai people. However, their negative perception is not much influenced by the legend, but more by contemporary factors. This shows the decline of the story's influence. Some young educated Cambodian people perceive Thai people as clever and hardworking, while some others hold negative perception of Thais. Their negative perceptions come from the teaching of history, news releases about border encroachment, behavior of some Thai people etc. This reflects that there is still lack of understanding between people of both countries.

Field of Studies Southeast Asian Studies

Academic Year 2006

Student's signature Klairing Annalisha

ACKNOWLEDGEMENTS

I would like to express my sincere thanks and deep gratitude to Dr. Klairung Amratisha, my academic advisor, for her useful advice, guidance and assistance during the period of my study. Her encouragement has inspired me to have an interest in this thesis topic that is using literature, the Legend of Preah Ko Preah Keo, as a means to study the historical and political relations between Cambodia and Thailand.

My heartfelt thanks also go to the Rockefeller Foundation for its grant of scholarship to me for my study in Thailand. The Foundation's devout to helping students from poor countries to further their education are highly appreciated, and this charitable work will be in my memory forever.

I also wish to express my gratitude to Dr. Sunait Chutintaranond, Assoc. Prof. Dr. Withaya Sucharithanarugse, and several other lecturers whose courses helped build up my knowledge of the Southeast Asian region. I am also indebted to Assistant Professor Theera Nuchpiam and Dr. Sironporn Phakdeephasook whose comments during my thesis examination help make the thesis a better quality. I am also thankful to all the staff in the Southeast Asian Studies and Thai Studies Centers, Chulalongkorn University, for their administrative assistance.

I am also indebted to all the informants who sacrificed their valuable time for my interview. Without their collaboration, it would have been impossible to get data for this thesis. Also, I would like to appreciate Mr. Preap Chan Mara and Mr. Ly Thaily for their responses to my questions. I also would like to appreciate Ms. Ourn Pheakiny and Mr. Nhieng Virakbot, both of whom have shared with me some of their documents. My high appreciation and great respect also go to Professor Dr. Khing Hoc Dy and Dr. Ros Chantrabot for their critical comments and encouragement.

I also owe debts to my friends at high school, friends and colleagues at the Institute of Foreign Languages, and my classmates in the Southeast Asian Studies Program for their direct and indirect assistance.

Last, I am especially thankful to my parents, sisters, brothers and my Little who always provide me with supports and love. They are the great source of inspiration which helps me feel confident and strong.

CONTENTS

Page
Abstract (In Thai)iv
Abstract (In English)v
Acknowledgementsvi
Contentsvii
List of Photographsxi
CHAPTER I INTRODUCTION1
1.1 Rationale1
1.2 Objectives
1.3 Hypothesis
1.4 Methodology and Scope of the Research4
1.4.1 Documentary Research4
1.4.2 Interview4
1.4.3 Field Visit6
1.4.4 Scope and Limitation of the Research7
1.5 Significance of the Research8
1.6 Literature Review9
CHAPTER II A BRIEF HISTORY OF CAMBODIAN- SIAMESE RELATIONS BETWEEN 14 th AND 19 th CENTURIES11
2.1 Introduction
2.2 Cambodia Before Lovek
2.2.1 Angkor and the Newly-Emerging Ayutthaya
2.2.2 Angkor and the Attacks from Ayutthaya
2.2.3 Changing of Cambodian Capitals 23

	Lovek Period	21
2	2.3.1 Overall Characterisites of Lovek: Name, Meaning, Location & Its	
	Construction as the Capital	.27
2	2.3.2 Lovek Before the Status as the Capital	.,30
2	2.3.3 Lovek and Its Significance	.32
2	2.3.4 Cambodian- Siamese Relations before the Attack on Lovek	.34
2	2.3.5 Siamese Attack on Lovek	.37
2	2.3.6 The Fall of Lovek and Its Effect.	.44
2.4	Post Lovek Period	.46
2.5	Viewpoints on the Legend: Period of Existence and Metaphorical	
	Representations of Preah Ko Preah Keo	.49
2	2.5.1 Period of Existence	50
2	2.5.2 Metaphorical Representations of Preah Ko Preah Keo	.53
CHAPTEI	R III THE LEGEND OF PREAH KO PREAH KEO:	
	BACKGROUND AND ANALYSES	66
3.1 \$	BACKGROUND AND ANALYSES	
		66
3.2 F	Synopsis of the Legend of Preah Ko Preah Keo	66 70
3.2 F	Synopsis of the Legend of Preah Ko Preah Keo	66 70 .71
3.2 F	Synopsis of the Legend of Preah Ko Preah Keo	66 70 .71 .74
3.2 F	Synopsis of the Legend of Preah Ko Preah Keo	66 70 .71 .74
3.2 F	Synopsis of the Legend of Preah Ko Preah Keo	66 70 .71 .74 75 77
3.2 F	Synopsis of the Legend of Preah Ko Preah Keo	666 70 .71 .74 75 77
3.2 F	Synopsis of the Legend of Preah Ko Preah Keo	666 70 .71 .74 75 77 .78
3.2 F	Synopsis of the Legend of Preah Ko Preah Keo	666 70 .71 .74 75 77 .78 .79
3.2 F	Synopsis of the Legend of Preah Ko Preah Keo	666 70 .71 .74 75 .77 .78 .79 .80
3.2 F	Synopsis of the Legend of Preah Ko Preah Keo	666 70 .71 .74 75 77 .78 .79 .80 .81

3.4 Conclusion.	103
CHAPTER IV THE INFLUENCE OF THE LEGEND OF PRE PREAH KEO ON CAMBODIAN PEOPLE IN MODERN TIME	THE
4.1 Introduction.	106
4.2 The Legend and Its Functions.	106
4.2.1 The Legend and Its Link with Real Contexts	107
4.2.2 Various Versions of the Legend and Their Links with Se	ocio-Political
Contexts	110
4.2.2.1 Kem Ky Version (1952)	111
4.2.2.2 Mural Painting Version (1987)	114
4.2.2.3 Written Version (1996)	116
4.2.2.4 Reyum Version (2001)	117
4.2.2.5 Ly Thaily Version (2004)	121
4.2.3 The Legend and Its Political Function	125
4.2.4 Religious and Psychological Functions	129
4.3 The Influence of the Legend on Modern Perception of Cambo	odian People
towards the Thais	144
4.3.1 Influence of the Legend on Cambodian People When T	hey First Learnt
It	144
4.3.1.1 Contexts in Which the Legend Was Passed on	144
Village and Family	145
School	147
Self-Reading	149
Others	149
4.3.1.2 First Reaction to the Story	149
4.3.1.3 Cambodian People's Perception of Thai People	150
4.3.2. Influence of the Legend on Cambodian People at the Pr	esent Time151

4.3.2.1 Cambodian People's Perception of Cambodian People	
in the Story1	151
4.3.2.2 Cambodian People's Present Perception of Thai People in	
the Story1	54
Positive Perception1	54
Negative Perception1	155
4.3.2.3 Cambodian People's Perception of Thai People at Present1	57
Positive Perception1	57
Negative Perception	158
4.3.2.4 Is the Legend True?	162
4.3.2.5 Cambodian People's Viewpoints about Thailand's Peace and	
Prosperity1	62
4.3.3 Should the Legend Be Preserved or Not?1	64
4.4 Conclusion.	166
CHAPTER V CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS1	68
REFERECES1	173
APPENDIX1	79
RIOGRAPHV1	81

LIST OF PHOTOGRAPHS

	Page
Picture 1	The temple that housed Preah Putharub Tralengkeng, Tralenkeng
	monastery, Lovek84
Picture 2	The statues of Preah Ko and Preah Keo, Tralengkeng Monastery85
Picture 3	Preah Ko Preah Keo's mother dying under a mango tree after both
	both brothers' birth
Picture 4	The Siamese king and his officials worshipping Preah Ko86
Picture 5	The Siamese king giving bribe to the Cambodian king88
Picture 6	Preah Ko Preah Keo joining hands with Cambodian villagers as they fight
	against the Siamese
Picture 7	A mango tree which people in Lovek believe to be the one from the
	Legend of Preah Ko Preah Keo
Picture 8	The pond of Neang Pov in Tralengkeng monastery, Lovek109
Picture 9	A small chapel housing the stone statue of Preah Ko on Oudong Hill130
Picture 10	The statue of Preah Ko, Oudong Hill
Picture 11	The seventh-century statue of a Bull in the Royal Palace, Phnom Penh.134
Picture 12	People are feeding the ox believed to be Preah Ko, Sihanoukville 137
Picture 13	People are worshipping the ox believed to be Preah Ko
Picture 14	A calf with hair like that of human believed to be Preah Ko140
Picture 15	Ry Simali is curing eyes for a man141